

"Digitale fortellinger:
Samarbeidsarena og brobygger
mellom elevenes
digitale verden og skolefagene?"

Prosjektet "IKT og fag"

Høgskolen i Østfold

Erik Lund (erik.lund@hiof.no)

Nettbasert studium i digitale fortellinger (10 vekttall)

- Gjennomført februar – mai 2009 med nettveiledere fra HIØ/LU.
- Økonomisk støtte fra Norgesuniversitet.
- *Pilotstudium* tilpasset lærere på arbeidsplassen: 2 barneskoler, to ungdomsskoler, en videregående skole.
- 13 av 16 lærere gjennomførte eksamen.
- Ca. 350 elever var med.

Eksamenskrav: Digital mappe i fire deler og muntlig eksamen

- 1. Beskrivelse av undervisningsopplegget.
- 2. Vurdering av en utvalgt elevfortelling.
- 3. Systematisk undersøkelse av hvordan elevene opplevde arbeidet.
- 4. Refleksjon rundt egen arbeidsprosess.

Hva kjennetegner digitale fortellinger?

- Stillbilder (ikke video).
- Ulike zoomeffekter.
- Korte fortellinger.
- Personlig og følelsesladet.
- Narrativ struktur.
- Fortellerstemmen
- Noe mer enn bare et nytt digitalt verktøy?

Historie etter 7. årstrinn

- skape forteljingar om menneske i fortida og bruke dei til å vise korleis menneske tenkjer og handlar ut frå samfunnet dei lever i
- utforske ulike kjelder, illustrere korleis dei kan gje ulik informasjon om fortida, og forklare korleis historikarar bruker dei til å lage historiske framstillingar

Resultater 1:

Fokus historiefaget

- Elevene lærer fort å bruke PhotoStory3
- Betydelig engasjement fordi de lager sitt eget multimediale produkt
- Bruk av egen fortellerstemme – utfordring
- Bruk av musikk og lydeffekter engasjerer

Resultater 2:

Fokus historiefaget

- Begrenset utnytting av animasjons- og bevegelsesmulighetene
- Mangelfull kontakt bilder – fortelling
- Mange produkter ble ”illustrerte” fortellinger
- Primærkilder mest brukt i de ”nære” fortellingene

Tentative konklusjoner for historiefaget:

Digitale fortellinger kan:

- Plassere eleven som en mer sentral aktør i historiefaget
- Utvikle bruken av bilde som kilde i historiefaget
- Utvikle og fokusere bildeanalyse i historiefaget
- Utvikle bruken av tekstlig primærmateriale i historiefaget

”Faren min”: eksempel på digital fortelling med kommentarer og veiledningsmanus. Bruk ”Faren min” som søkeord på Youtube.com

Eller direkte adresser:

<http://www.youtube.com/watch?v=jxg70fcVRF0>

<http://www.scribd.com/doc/17895228/Manus-til-Faren-min>

<http://www.scribd.com/doc/17895521/Veiledningsmanual-Faren-Min>

Hvorfor bruke i skolen?

- Krav til bruk av digitale verktøy som basisferdighet?
- Motiverende for elever?
- Særlig for lese- og skrivesvake?
- Stort potensial i mange ulike fag?
- Stimulere utviklingen av en personlig uttrykksform
- Spennende måte å sette fortellingen i fokus
- Vesentlig mer tidseffektivt å lage sammenlignet med videoredigering og animasjon.
- Enkel, brukervennlig og gratis programvare.

Styrking av alle de grunnleggende ferdighetene?

- **Muntlige ferdigheter:** Bruk av egen fortellerstemme.
- **Leseferdigheter:** må lese inn manus når man lager fortellingen. Lese ulike kilder for å finne stoff.
- **Skriftlige ferdigheter:** Skrive manus.
- **Digital bearbeidingskompetanse:** Å kunne kombinere tekst, bilder og lyd på en god måte.
- **Kunnskap om opphavsrett:** Bruk av riktige bilder og musikk.
- **Samarbeidskompetanse:** Elever kan lage fortellinger sammen.

Hva med de lesesvake?

- *”En av elevene har ekstra ressurser i engelsk og en har dysleksi. Det er imponerende å høre hvor flinke de var muntlig. De hørtes selvsikre og trygge ut, og de var **veldig stolte** over egen innsats.”* (Kursdeltaker 09)
- *”En av disse jentene har lese-og skrivevansker og har spesialundervisning i norsk. Det positive med denne arbeidsmåten, er at den viser at slike elever deltok med **like stor iver** og motivasjon som de andre elevene.”* (Kursdeltaker 09)

Hva med opphavsrett?

- *”Det er ingen tvil om at kravet vedrørende opphavsrett **ødela** mye av motivasjonen til elevene. Å benytte digitale verktøy er noe elevene i denne aldersgruppen i utgangspunktet er svært positivt innstilt til, men dessverre på sine **egne premisser**. De syntes nok at det ble svært vanskelig og ”kjedelig” uten å kunne bruke akkurat den musikken og bildene de selv ønsket.”*
(Kursdeltaker 09)

Hva gjør man med rammefaktorene?

- *”Ettersom jeg endte opp med få elever, gikk det bra å gjennomføre med tanke på utstyr og tilgang til datarom, men jeg ser det som **lite sannsynlig** at det lar seg gjennomføre med **hele, store klasser.**” (kursdeltaker 09)*

Hva med den tekniske opplæringen?

- *”**Absolutt alle** elevene tok både den tekniske og produksjonsmessige delen av Photostory lett.”* (Kursdeltaker 09)

Hva med læreren?

- *Men jeg spilte med **åpne kort** i forhold til klassen, og informerte om at dette var nytt og ukjent for meg også. Vi ble enige om at vi delvis måtte jobbe etter prinsippet "**veien blir til mens vi går**". Et problem, også knyttet opp mot dette, var at "gangen" i min undervisning dermed ble litt tilfeldig ved enkelte anledninger. Ved flere tilfeller oppdaget jeg underveis at her var det ting vi måtte ta opp i plenum. Jeg måtte derfor **bryte av** elevene i arbeidsprosessen og samle de på klasserommet for å gå gjennom ting som strengt tatt burde vært gjennomgått på forhånd. Men elevene var fleksible og tok til seg ny informasjon og beskjeder uproblematisk.
(kursdeltaker 09)*

Har vi endelig funnet et IKT-basert konsept som kan gi en klar merverdi for undervisningen?

”Digitale fortellinger innfrir så mange mål i LK-06 og i så mange ulike fag, at vi simpelthen må benytte oss av denne arbeidsformen i fremtiden.” (Kursdeltaker)